

Бр. 37-38 2014

СПИСАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА УСТАНОВА
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
„СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА

БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД

БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД

СПИСАНИЕ НА
НУУБ „СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“, БИТОЛА

*

Издавач

Национална установа
Универзитетска библиотека
„Св. Климент Охридски“, Битола
ул. Ленинова 39

*

За издавачот

Науме Ѓоргиевски, директор

*

Издавачки совет:

д-р Николче Вељановски,
претседател
Јоланда Бошевска
Гордана Марковска

*

Главен и одговорен уредник

д-р Николче Вељановски

*

Редакција:

д-р Николче Вељановски,
Јоланда Бошевска
Илче Стојановски

*

Лектура

Ивана Коцевска

*

Печати

Академски печат - Скопје

*

Тираж

300 примероци

ISBN 1409 - 9497

Тел/факс.: 047/220-208;
Тел.: 047/ 220-515;
Тел. на изд.: 047/ 232-999
www.nuub.mk
e-mail:@nuub.mk

СОДРЖИНА

ОД МЕЃУНАРОДНАТА СОРАБОТКА

ПОСЕТА НА УНИВЕРЗИТЕТСКАТА БИБЛИОТЕКА ВО ВАРШАВА
Марија Малгожата Мачковска 2

БИБЛИОТЕКАТА НИЗ ОДДЕЛИ И АКТИВНОСТИ

РАЗВОЈ НА БИБЛИОТЕКАРСТВОТО И БИБЛИОТЕКИТЕ ВО 19 И
20 ВЕК

Наум Ефтимов 6

БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ 8

АЛЕКСАНДРИСКАТА БИБЛИОТЕКА

Лидија Мирчевска 9

БИБЛИОТЕЧНА ЕДУКАЦИЈА НА МЛАДИТЕ – ФАКТОРИ НА ВЛИЈАНИЕ

Светлана Талевска 11

41. ИЗБОРНО СОБРАНИЕ НА БЗМ

Благој Николов 12

ИЗЛОЖБА НА ДРОБЕН ПЕЧАТ

Ленче Андоновска, Гордана Пешевска 13

ПОПУЛАРИЗАЦИЈА НА КНИГАТА

ПРОМОЦИИ, ИЗЛОЖБИ И ПРЕДАВАЊА

Фатма Бајрам Аземовска, Илче Стојановски 14

ДЕВЕТТА РОДНОКРАЈНА СРЕДБА

Николче Вељановски 18

ЗОШТО ПИШУВАМ?

Владимир Костов 22

ОСВРТ КОН РОМАНОТ „ДИВА МИСЛА“

ОД ВЛАДИМИР КОСТОВ (СТРЕМЕЖОТ НА ДИВИОТ)

Николче Вељановски 23

ФЕСТИВАЛ НА РОМАНОТ

БИТОЛСКИ КНИЖЕВНИ ПАМЕТЕЊА 26

БАЛКАНСКИ ПОЕТСКИ СРЕДБИ 26

ДОНАЦИЈА НА КНИГИ ОД PRO HELVETIA ОД ШВАЈЦАРИЈА ... 27

САМУИЛ – ЛИКОВНА ИНСПИРАЦИЈА 27

НАДГРАДБА НА ПОТКРОВЈЕТО НА БИБЛИОТЕКАТА 28

РЕВИЗИЈА НА КНИЖНИОТ ФОНД 2014 28

КАТАЛОГ НА ДРОБЕН ПЕЧАТ 29

ОПШТИНСКИ НАТПРЕВАР „МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ“ 2014

Јоланда Бошевска 30

БИБЛИОТЕКАТА ВО ПЕЧАТОТ 31

ПОСЕТА НА УНИВЕРЗИТЕТСКАТА БИБЛИОТЕКА ВО ВАРШАВА

Приредила
Марија Малгожата Мачковска,
библиотекар-советник

Во периодот од 10 до 14 јуни 2014 година претставниците од Библиотеката „Св. Климент Охридски“ од Битола, Науме Ѓоргиевски, директор, Илче Стојановски, програмски директор, Марија Малгожата Мачковска, библиотекар-советник, сектор обработка за монографски публикации – каталогизација и Зоран Јанакиевски, информатичар-библиотекар вработен во сектор за развој на библиотекарство, остварија посета на Универзитетската библиотека во Варшава што воедно претставуваше реализација на проект за меѓународна соработка одобрен од Министерството за култура на Република Македонија.

На почетокот на средбата со раководниот тим на варшавската Универзитетска библиотека составен од директорката проф. д-р хаб. Јоланта Талбиерска, г-ѓа Ана Пелка, заменик-директор на Универзитетска библиотека надлежна за информациски системи и електронски ресурси, г. Роман Табиш, заменик-директор на Библиотека одговорен за информацискиот систем и г-ѓа Беата Фелишевска–Осиак, раководител на одделот на промоција, изложби и меѓународна соработка, со мултимедијално DVD беше претставена Македонија, Битола, а, пред сè, активностите на Универзитетска библиотека во Битола и

нејзината меѓународна соработка со други европски библиотеки. Потоа беа водени разговори за работата на двете Библиотеки, нивната организациона структура, начини на финансирање, организација на работата, компјутерската опременост и програмата за обработка на библиотечен материјал, како и за методите на привлекување на корисниците кон Библиотеката, популаризација на читањето и др. Разговорот со полскиот раководен тим се концентрира околу идната соработка на двете институции. Им беше претставен нацрт на договорот за меѓусебна соработка на нашите Библиотеки. Идната соработка се предвидува да опфати кратки научни посети на вработените на Библиотеките во Битола и во Варшава, размена на изданија на Библиотеките и друга литература, издавање на заеднички двојазични публикации, организација на научни конференции, реализација на разновидни заеднички проекти кои имаат за цел зближување на двете институции и развој на заедничка соработка, што ќе придонесе за развојот на библиотекарството во двете држави. Пред завршувањето на средбата се договоривме дека двете институции ќе подготват договор за соработка и ќе го потпишат на наредната средба на директори на Библиотеките. Директорка на варшавска Библиотека најави дека следната година делегација од Варшава ќе ја посети Македонија и Универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ во Битола, кога официјално ќе биде потпишан договор за соработка.

Потоа ја разгледавме зградата на Библиотеката, која претставува многу интересно и оригинално

архитектонско решение. Универзитетска библиотека во сегашната локација функционира веќе 15 години. Претходно беше сместена во Универзитетскиот кампус, каде што имаше своја локација по завршувањето на Втората светска војна. Универзитетската библиотека во Варшава постои од 1816 година и е најстара јавна библиотека во Варшава. Таа поседува најголема колекција на стари збирки во Варшава, меѓу другото и библиотечни колекции кои беа сопственост на полските кралеви (Станислав Август Пониатовски) или на богати аристократски семејства, како што е библиотеката на фамилијата Потоцки. Библиотеката има повеќе од 3,5 милиони волумини: книги, списанија, специјални збирки, ракописи, вредни збирки на графика, некнижна граѓа. Таа е типично научна библиотека која влегува во состав на Варшавскиот универзитет. Нејзината дејност е финансирана од Министерството за наука и високо школство. Корисници на библиотеката, пред сè, се студентите и научните работници на Универзитетот. Нејзините збирки можат да ги користат и други полнолетни корисници. Сепак, пристап до сите збирки и можност за позајмување на книги надвор од Библиотеката имаат само студентите и научните работници. Другите корисници можат да се служат со збирките само во Библиотеката, а мораат и симболично да платат за користење на дел од електронските збирки.

Зградата на Библиотеката има 64 000 м² и претставува оригинална архитектонска конструкција со целосно отворена и функционална површина, со многу високи и застаклени тавани, благодарение на кои поголемиот дел од читалните е многу добро осветлен со природна светлина во текот на целиот ден. Читателите имаат непосреден достап до околу 500 000 книги кои се сместени на два отворени ката во Библиотеката, на полица со слободен дофат. Меѓу полиците се разместени функционални маси за учење, а разни вдлабнатини се користат како читални. Поголем дел се отворени читални, а има и затворени кои се покриени со застаклен покрив. За потребите на читателите има застаклени читални за групно учење, кои се звучно изолирани да не пречат на оние студенти кои учат во отворениот простор. Достапни се, исто така, и мали индивидуални читални, како и читални за лица со посебни потреби. За лицата со оштетен слух се достапни озвучени соби каде што гласно се слуша текстот од книгата, а за лицата со

оштетен вид има соби со дополнително осветлување и опрема за зголемување на текстот што се чита. Омилено место за учење на студентите се двете читални т.н. „зони на перниците“, каде што студентите наместо маси и столови на располагање имаат удобни големи перници на кои можат да седат или да лежат додека учат. На целата површина на Библиотеката во подот дискретно се сместени приклучоци со струја, за да можат студентите на секое место да ги вклучат своите компјутери. Поради тоа читателите имаат огромен огромен избор за учење и надвор од читалните.

Во главниот хол се сместени картотеки и компјутери за пребарување на збирките. Во пребарувањето на збирките на студентите им помагаат работници кои дежураат во неколку информативни пунктови на двата ката од зградата. Сите библиотечни збирки се достапни во електронскиот каталог. Речиси половина од 3 500 000 збирки се обработени во електронската база со програмата dLibra, а останатиот дел е достапен во базата како скенирани каталожни картончиња кои постепено ретроактивно се обработуваат. Студентите за време на престојот, за минимална уплата преку автомат кој издава жетони, можат сами да скенираат и копираат. Исто така, можат бесплатно да ги фотографираат потребните страници од книгите. За потребите на корисниците е организирана и читална на микрофилмови каде што со соодветна опрема можат да ја следат нивната содржина. Дневно во Библиотеката се регистрираат повеќе од 3 500 посети.

Два пати годишно за време на сесиите Библиотеката е отворена по две недели 24 часа, за да можат студентите да учат и ноќе. Во тој период вработените имаат дежурство и ноќе, за корисниците да имаат пристап до сите збирки. Тоа е т.н. проект со римуван

назив „BUW DLA SÓW“ што во превод значи: варшавска Универзитетска библиотека за ноќните птици. За проектот години наназад има огромен интерес кај студентите.

Библиотеката пред две години оформи оддел за промоција, изложби и соработка, кој треба да помогне во отворањето на Библиотеката кон разни културни активности и да ја приближи кон читателите. Одделот има за цел да привлече разни научни и културни институции и да ги заинтересира за организирање изложби, промоции на книги, предавања, семинари и конференции. Бевме сведоци кога една фирма за промоција на анатомски помагала на сите читатели и вработени во Библиотеката им подели специјални подметки за под рацете и под грбот за олеснување на повеќечасовното седење.

Во зградата на Библиотеката на страничните крила има многу слободен простор кој постојано е изнајмуван за разни обуки, предавања и конференции. Во цела зграда е тивко и покрај тоа што преку целиот ден престојуваат многу читатели, лица учесници на конференции и обуки, како и лица кои носат кетеринг. Вработените во Библиотеката цело време внимаваат на тишината и се грижат за удобноста и добрите услови за учење на своите читатели.

Право на престој во секторот со каталози и во читалните на Библиотеката имаат само нејзините корисници. При главниот влез има пункт за информации. Влезот низ безбедносните врати е можен само со приближување кон читачот на членската карта со код, во кој се содржани личните податоци на читателот. На сите влезови се присутни вработени во обезбедувањето кои се грижат за сигурноста на сите присутни во Библиотеката.

Составен дел на Библиотеката е и покриената уличка каде што преку цела година се организираат разни изложби, мали саеми на книга, штандови со сувенири и понуди од туристички бироа за студентите. Надворешното крило е наречено маркетиншко крило и во целост се изнајмува. Таму се сместени мали продавници, кафулиња и ресторани во кои корисниците можат да одморат и да се регенерираат.

Библиотеката брои 270 вработени. Дел од нив работи во секторот за слободен пристап кон книгата, а останатиот дел кој се занимава со разновидна библиотечна и административна дејност работи во посебно крило на Библиотеката кое не е достапно за читателите. Ни беше покажан и тој дел од Библиоте-

ката. Сите вработени имаат пространи, климатизирани и многу функционални канцеларии за работа.

Ни беше презентирани и т.н. мозок на Библиотеката, т.е. просториите со главните компјутери и сервери каде се чуваат податоци за сите библиотечни збирки на Библиотеката и уште 47 други факултетски библиотеки во состав на Варшавскиот универзитет. До овие простории поради значењето имаат пристап исклучиво само четворица библиотекар-информатичари. Во просториите е инсталирана најсовремена опрема за гасење пожар без употреба на вода и пена.

Го посетивме и одделот за дигитализација на збирките и одделот за микрофилм. Во тие простории тековно и со употреба на најсовремени машини се скенираат библиотечните збирки.

На горниот кат на отворен простор се наоѓа Австриската читална, роднокрајниот оддел и оддел со графики и уметнички дела кои ги користат читателите или се изнајмувани на други институции како музејски експонати.

Универзитетската библиотека располага со збирки кои се дел од централниот каталог НУКАТ. Тоа е база што собира над 100 каталози од факултетски библиотеки, јавни библиотеки со научен статус, специјализирани библиотеки, како и библиотеки со уникатни збирки. НУКАТ е основан во 2002 година од страна на библиотеките и содржи над 2 000 000 описи на разновидни типови на публикации: книги, списанија, е-книги, звучни снимки, музички изданија, картографски и иконографски документи, како и филмови. Библиотеките во базата внесуваат библиографски опис на тековно набавени како и постоечки библиотечни единици. Освен тековното каталогизирање, библиотеките ја вршат т.н. „ретроконверзија“, т.е. пренесување на податоци за збирките од

каталогот со картончиња во компјутерскиот каталог. Постојано во заедничкото создавање на НУКАТ се вклучуваат нови библиотеки.

Варшавската Универзитетска библиотека соработува со многу полски и странски библиотеки и е отворена за секаква соработка. Вработените во Библиотеката редовно учествуваат во научни конференции во државата и во странство, а учествуваат и во разновидни обуки со кои се подобруваат нивните квалификации. Библиотеката е вклучена во програмата Еразмус и им овозможува на своите вработени кратки научни патувања во разни странски библиотеки. Исто така, Библиотеката кај себе прифаќа вработени од други странски библиотеки, кои доаѓаат на научна стипендија Еразмус или како волонтери.

На крајот од нашата посета ни беа покажани градините кои се протегаат низ целиот покрив на Библиотеката и околу неа. Во составот на градините има убави цветни алеи и широки тревници, клупи, тунели од винова лоза, мали езерца со цветови и најразновидни украсни растенија. Тоа е омилено место за наука и одмор за читателите на Библиотеката. Градините освен читателите се посетени и од школски екскурзии и туристи. Тие се вистинска атракција како најголеми градини во Европа сместени на покрив на една зграда. Треба да се спомене дека Универзитетската библиотека со својата оригинална архитектура и со градините е една од десетте туристички атракции на Варшава, препорачана на интернет за задолжителна посета од туристите кои доаѓаат во престолнината на Полска.

Во текот на следните денови на престој во Варшава посетивме неколку факултетски библиотеки на Варшавскиот универзитет, Универзитетскиот кам-

пус, Полската академија на науки, како и Палатата на култура и наука каде функционираат многу научни и културни институции: неколку факултети, Драмскиот театар, Куклениот театар за деца, Театар студио, Музејот на техниката, Палата на младите и други. Палатата на културата е изградена во 50-тите години на XX век и е под заштита како споменик на културата од времето на соцреализмот. На 30-тиот кат на Палатата има видиковец од каде се простира панорама на целиот град.

Меѓу многуте споменици на Варшава делегацијата од Битола го посети Стариот град кој за време на Втората светска војна беше речиси целосно урнат и кој после војната од корен беше обновен според зачуваните планови, цртежи и фотографии. Од 1980 година Стариот град е под заштита на УНЕСКО како значаен споменик на европското културно наследство. Го посетивме и Кралскиот замок, кој, исто така, беше обновен од воените разурнувања. Посебно интересен е податокот дека огромните уметнички слики кои ги красат ѕидовите на обновените кралски одаи се врамени со прекрасни резбани рамки изработени од македонски копаничари. Околу Замокот и Стариот град се протега Барбакан – одбранбени ѕидови кои со векови го заштитиуваа кралот и кралскиот двор. Посетивме, исто така, многу други споменици во Варшава: Палатата и Паркот Лазјенки, Музејот на ловот и Музејот на пајтони, Саскиот парк, Гробот на незнајниот јунак, Уметничката галерија Захента, како и многу цркви и сакрални објекти.

Патувањето во Полска и разговорите во варшавската Универзитетска библиотека беа многу успешни и содржајни и несомнено ќе придонесат за развојот на соработката меѓу двете библиотеки и зближување на двете култури.

РАЗВОЈ НА БИБЛИОТЕКАРСТВОТО И БИБЛИОТЕКИТЕ ВО 19 И 20 ВЕК

Наум Ефтимов,
библиотекар во
НУБ „Св. Климент Охридски“,
Скопје

Научната етапа во развитокот на библиотекарството започнува на почетокот на 19 век и е поврзана со утврдувањето како наука и научна дисциплина.

За развојот на библиотекарството особена важна улога има Габриел Ноде (1600–1653), објавувајќи го својот труд (1627 г.) во Франција со наслов „Совети за организација на библиотеките“. Во 1634 г. тој ја создава првата јавна библиотека во Париз.¹ Со тоа тој става крај на средновековното разбирање за смислата на библиотекарството, утврдена со векови како затворена збирка од книги, достапни само за одреден круг на школувани луѓе. Со тоа Габриел Ноде е меѓу првите во Европа кој ја лансирал идејата за слободен и демократски пристап до фондосите на библиотеките за сите кои сакаат да се образуваат и воспитуваат во духот на општочовечките вредности.

Трудот на Ноде е пример и за Готфрид Вилхелм Лајбниц (1646–1716), кој е прв библиотекар во Херцогската библиотека во ХанOVER, кој развил модерни идеи за ефективно организирање на библиотеките и фондосите и за нивно либерално користење.

Во почетокот на 18 век во Германија има богати библиотекарски колекции и тоа влијаело да се развие библиотекарството во голем број на други држави. Не случајно во почетокот на 18 век рускиот император Петар I го поканува на работа Германецот Јохан Данило Шумахер да создаде каталог на неговата библиотека. Најзначајна и уникатна е Готингенската библиотека основана во 1737 г. од кураторот на Универзитетот, барон Герлах Адолф Минхаузен. Таа е првата Универзитетска библиотека која се утврдува како модел во Европа.

Големи имиња во библиотекарската мисла на

¹Младенова Мария, (2007), “Библиотекознанието в Българија”, от 1878 до 1944, Софија, стр. 13

Русија од 18 век се М.В. Ломоносов (1711–1765), А.И. Богданов (1696–1766) и многу други, кои даваат корисни совети за создавање и развој на Библиотеката на Руската академија на науките, на Московскиот универзитет и на Императорската јавна библиотека во Санкт Петербург, отворена во почетокот на 19 век.

Кон крајот на 18 век се создаваат претпоставки за создавање на библиотекарството како наука.

Кон крајот на 18 век и почетокот на 19 век во Германија имаат солидна пракса во организација на библиотеките и се создава потреба за осмислување на тие знаења кои ги изложуваат во систематизиран вид со цел да бидат пример и за останатите библиотеки.

Библиотекарството во 19 век навлегува во научна етапа и се претвора во наука и во учебна дисциплина во врска со создавањето на библиотечното образование во Германија и во САД.

Почетокот на овој процес го поставува бенедиктинскиот монах Мартин Шретингер (1772–1851), кој долго време работел во Минхенската библиотека на дворецот и прв во светот го воведува научниот термин „наука за библиотеките“.

Во 1808 г. излегува првиот дел од неговиот дво-томен труд „Обид за исцрпен учебник по библиотекарство или Раководство за успешно воведување на библиотекарите“ и се посочува од историчарите како година на почетокот на библиотекарството во Европа.

Шретингер го поставува почетокот на редица изданија по библиотекарските прашања и почеток на

Германската библиотекарска школа, која во 19 век се утврдува како водечка во светот.

Важни проблеми од библиотекарството во Германија разработува и Фридрих Адолф Еберт (1791–1834), познат германски библиограф кој ги развил методите на каталогизација и управување со библиотеките. Во 1825 г. го воведува првиот испит за библиотекарски и ги поставува основите за самостојна библиотекарска професија.

Особено голем придонес кон библиотекарската професија има данскиот библиотекар и писател Кристијан Молбах (1738–1857). Тој го создава еден од првите фундаментални трудови по библиотекарство „За библиотекарството или за организацијата и управувањето на општествените библиотеки“ (1829 г.).

Следбеникот на тезата на Шрегингер, Карл Дзјако (1842–1903) е првиот професионален библиотекар кој работел во Кралската универзитетска библиотека во Готинген, воедно е и првиот професор по библиотекарство во Готингенскиот универзитет и го претставил првиот лекциски курс по библиотекарство во Германија.

Националната француска библиотека се развива многу брзо по Француската буржуарска револуција. „Во овој период значително ќе порасне библиотекарската продукција, особено делата наменети за пошироките општествени слоеви“.²

Во Англија Библиотеката на Британскиот музеј за времето на раководството на Антонио Паницци (1797–1879) се преобразува во Национална библиотека и нејзината концепција за усовршување се прима како добар модел за другите национални библиотеки.

Своја Национална библиотека создава и Италија.

Кон крајот на 19 век се јавуваат првите знаци за одделување на библиотекарството како наука од практиката. Значаен придонес во таа насока има германскиот библиотекар Арним Грезел (1849–1917), со својот труд од 1902 г., „Раководството за учењето за библиотекарството“. Собрал големо практично искуство како библиотекар во универзитетските библиотеки во Хале, Берлин и Готинген и прв ги разграничил поимите „библиотекарство“ и „библиотечна пракса“, изнесувајќи ја и нивната содржина. Грезел ги прави и првите обиди за формулирање на библио-

текарството и ја прави структурата на библиотекарството како научна дисциплина.

Кон крајот на 19 и почетокот на 20 век основните центри по библиотекарство во светот се Германија и САД. Почетокот е поставен во Германија во 1886 г. и е создадена Катедра по библиотекарство на Готингенскиот универзитет предводена од Карл Дзјако. Во 1887 г. Мелвил Дјуи (1851–1931) во Колумбискиот универзитет го отвора првото библиотекарско училиште во светот. Тој ги создава и првите учебни програми за обука на библиотекарите.

На преминот меѓу 19 век и 20 век во САД се формираат сите современи видови на библиотеки: конгресната, универзитетската, специјални и училишни.

Треба да се назначи дека три од петте најзначајни класификациски системи во светот се создадени во САД.

Покрај Дјуи, големо име во американското библиотекарство е и Чарлс Еми Катер (1837–1903), кој ја создава „Експанзивната класификација“ која ја разработува теоријата на речничкиот и предметниот каталог. „Катер ги издал правилата за посебен каталог – т.н. 'вкрстен каталог' кој ќе стане основен тип, односно главен каталог на американските библиотеки“.³

Втората етапа од развитокот на библиотекарството започнува по Октомвриската револуција во Русија.

„После 1917 г. библиотекарството се разграничува на два главни правци: буржуаско и социјалистичко – кое трае до 80-тите години на 20 век“.⁴

Во почетокот на 20 век значаен научник е Белгецот Пол Отле (1868–1944), основач на Меѓународниот библиотекарски институт (1895 г.) во Брисел. Автор е на неколку стотина трудови од областа на библиографијата, библиотекарството и документацијата. Во 1903 г. прв го воведува терминот „наука за документирањето“, во кој го интегрира и библиотекарството. Создавач е на документацијата како наука.

Во 20 век германската библиотекарска школа има двајца значајни дејци: Фриц Милкау (1859–1934) и Георг Леј (1877–1968).

Најсилно влијание врз руското библиотекарство врши Октомвриската револуција и укажувањето на В.И. Ленин и Н.К. Крупскаја.

³Котовчевска Сузана, (2011), „Библиотеките во средниот и новиот век“, Скопје, стр. 135

⁴Младенова Марија, (2007), „Библиотекознанието в Блџгария от 1878 до 1944“, София, стр. 20

²Котовчевска Сузана, (2012), „Библиотеките во средниот и новиот век“, Скопје, стр. 133

Конгресната библиотека во Вашингтон, САД

„Целта и задачите на советското библиотекарство, нивната улога во 'социјалистичката изградба' принципите на нивната организација и библиотекарското опслужување на населението се определени од повеќе партиски решенија уште во првите години на советската власт, во статии, документи и искажувања на Ленин“.⁵

Важна улога во еволуцијата на постреволуционерна библиотекарска мисла имаат: П.М. Богданов

⁵ Татишев В.Н, (1979), “Избранны произведения”, Ленинград, стр. 175

(1871–1919), А. Калишевски (1863–1925), Н.А. Рубакин (1862–1946), Л.Б. Хавкина (1871–1949) и други.

Од втората четвртина на 20 век американските научници ја осознаваат важноста на научните истражувања во областа на библиотекарството. Еден од позначајните теоретичари е и Џес Шири (1903–1982), кој има големо влијание во САД и Западна Европа.

За разлика од советското библиотекарство, Американците се стремат да го пополнат теоретскиот вакуум во библиотекарството со концепции од најразвиените науки во тоа време – социологијата и психологијата, разработувајќи и методи, применувајќи ги во библиотекарските истражувања.

Западното библиотекарство интензивно се развива по втората половина на 20 век.

Библиотеката сè повеќе се разгледува како важна социјална институција, а библиотекарството се определува како општествена наука.

Во западното библиотекарство се утврдуваат водечките идеи на демократијата, слободата, интелектуалната слобода и слободата на достап до информации и се надминуваат сфаќањата дека библиотекарството е формално-техничка наука.

БИБЛИОТЕКАРИТЕ ВИ ПРЕПОРАЧУВААТ

ОДДЕЛ ЗА ЗАЈМУВАЊЕ И УСЛУГА ЗА ВОЗРАСНИ

1. ПЕДЕСЕТ НИЈАНСИ СИВО – Е. Л. Џејмс
2. ПОСЛЕДНАТА ПРОЛЕТ ВО ПАРИЗ – Јелена Бачиќ Алимпик
3. ВО ВРСКА СО ОНАА НОЌ – Џули Џејмс
4. ЦРВЕНОТО САРИ – Хавиер Моро
5. ТАЈНАТА НА СОПРУГОТ – Лиен Мориарти
6. ГО САКАМ ЊУЈОРК – Линдзи Келк
7. СОГОЛЕНА ПРЕД ТЕБЕ – Силвија Деј
8. СКРИЕНА ВО НАЈМРАЧНИОТ АГОЛ – Елизабет Хејнс
9. ПЕРФЕКТНА ХЕМИЈА – Симон Елсел
10. НОРВЕШКА ШУМА – Харуки Мураками

ДЕТСКА БИБЛИОТЕКА

1. МАЈЧИНИОТ СПОМЕНАР – Горјан Петрески
2. ПАТЕШЕСТВИЕТО НА „МУГРА“ – Луис К. Л.
3. ЕХОТО НА СТАРАТА ТАГА – Горјан Петрески
4. СКАЗНА ЗА ЦАР САМОИЛ – З. Божиновски
5. ОКСА ПОЛОК – Ан Плашота, Волф Сандрин
6. ВО ОТКРИВАЊЕ – Пјер Б.
7. КНИГА ЗА ЏУНГЛАТА – Радјард Киплинг
8. ВИСТИНАТА НА БИТОЛА – Аница Ѓоргиевска
9. ВИСТИНСКИ ЛЕГЕНДИ – Чак Норис
10. СЕВЕРНО ПИСМО – С. Штерјовски

АЛЕКСАНДРИСКАТА БИБЛИОТЕКА

Приредила
Лидија Мирчевска,
виш библиотекар

Најголемата библиотека во античкиот свет се наоѓала во Александрија, на крајбрежјето од Средоземното Море, во денешен Египет. Градот Александрија бил основан од Александар Велики, го именувал со своето име и го прогласил за главен град на Египет. Александрија станала најголем град на западниот свет, позната била како град на папирусот и соби- ралиште на голем број научници од тоа време, па затоа не е ни чудно што токму во овој град е изградена најголемата библиотека, која претставувала главен образовен и едукативен центар.

Градбата на Библиотеката и музејот ги започнал Птоломеј I Сотер (367–283 пр.н.е.), околу 290–283 пр.н.е., а ја продолжил Птоломеј II Филозоф – Сотер (309–246 пр.н.е.). Библиотеката имала и друг дел, наречен Сестринска библиотека, изграден подоцна во делот на градот наречен Серапион, на самиот брег од Средоземното Море.

Централниот дел од Библиотеката го сочинувале десет големи сали, кои биле користени за истражување. Читалните, ходниците за предавање (амфи- театри) и просториите за состаноци, наликувале, односно биле слични со денешните универзитетски. Во Библиотеката имало и каталог во 120 книги. Тука постоело одделение за набавка, како и каталошко одделение. Во ходниците се наоѓале полици за чување на ролните од папирус, кои тогаш се викале

„библиотхекаи“, а над нив стоел натпис со значење: „Место за лечење на душата“. Библиотеките од стариот век се разликувале од денешните, бидејќи тогаш немало укоричени книги, туку постоеле само папиру- си свиткани во ролни и сместени на полиците кои биле приспособени за нив. Папирусот се правел од трска која растела на брегот од реката Нил. Свитоци- те се купувале најчесто од Родос, кој во тоа време било најголемото место за купување книги. Библиотеката ги чувала делата на најголемите мислители од антич- ко време. Препишувањето на делата од античките писатели била една од најзначајните работи во Биб- лиотеката. Тоа придонело за ширење на влијанието на грчката култура и наука меѓу другите народи, па благодарение на тие преписи, многу дела од антиката се сочувани и после уништувањето на Библиотеката и оригиналните ракописи во големите пожари кои го зафатиле градот Александрија. Според некои извори бројот на папирусите се движи до 700 000 примероци, а, пак, според други извори до 500 000 или 600 000 при- мероци. Како научна институција постојано била по- полнувана со нови дела од областа на математиката, астрономијата, физиката и природните науки. Библиотеката поседувала книги од Асирија, Грција, Персија, Египет, Индија, како и од други земји.

Александриската библиотека била место каде твореле многу грчки научници од стариот век. Во

музејот живееле и работеле над 100 научници, кои се занимавале со истражувачка работа, па држеле предавања на студентите, пишувале книги, ги препишувале делата од античките писатели и правеле преводи на документи.

Првиот управник на Библиотеката бил Зенод од Ефес (285–270 пр.н.е.). Тој извршил организација на фондот и го вовел редоследот по азбучен ред.

Калимакус од Кирена (260–240 пр.н.е.) бил вториот управник. Тој врз основа на топографскиот каталог направил таблици на славни личности од разни области, заедно со попис на нивните дела. Таблиците опфатиле 120 книги.

Аполоније са Родоса

Аполоније од Родос бил управник во II половина на III век пр.н.е. сè до 246 г. пр.н.е.

Eratosten

Следен управник бил Ератостен Бета (200–185 пр.н.е.), кој работел во II половина на II век пр. н.е. Легендата кажува дека како управник ги научил напамет сите дела од Александриската библиотека.

Аристрах од Самотраке (160–145 г. пр.н.е.) бил управник на Библиотеката околу средината на II век пр.н.е..

Познатата математичарка и филозоф Хипатија, ќерка на Теона Александриска, исто така, се смета дека била управник на Библиотеката.

Уништувањето на Библиотеката

Постојат повеќе историчари кој се согласуваат дека Александриската библиотека претрпува неколку деструктивни случувања, но уништувањето

на паганските храмови во Александрија, во доцниот IV век, е, секако, најбруталниот чин. Се претпоставува дека за уништувањето на Александриската библиотека се одговорни: Јулие Цезар, Теофил и Калиф Омар Дамски. Меѓутоа, сите тројца не е возможно да бидат виновни за уништувањето на Александриската библиотека; тоа треба да се разгледува врз основа на историски извори и записи. Археологијата може многу да ни помогне кога е во прашање античката историја, но во случајот за Александрија, треба да се има предвид дека серија на земјотреси, поплави, се случувале во средниот век, како и големиот пожар, кој ја зафатил цела Александрија.

Цезаровата инвазија, можеби довела до уништување над 40 000 до 70 000 списи, во делот на Библиотеката кој бил на самото крајбрежје (по Luciano Canfori; се претпоставува дека тоа биле копии, кои биле направени од Библиотеката за други библиотеки). Цивилните борби, помалото вложување за одржување и прибирање на нови списи, придонеле да се намали бројот на расположивиот материјал во обновувањето на Александриската библиотека кое започнало во 1993 год. После долги преговори, барање идејно решение и распишување конкурс, победиле Норвежаните. Изградена е во близина на местото каде се претпоставува дека била старата Александриска библиотека, во форма на голем соларен диск, симбол преземен од митологијата на стариот Египет, а во денешно време би означувал раѓање на знаењето. Околу Библиотеката има гранитен ѕид, висок 12 метри, целиот испишан со врежани букви од сите писма во светот.

БИБЛИОТЕЧНА ЕДУКАЦИЈА НА МЛАДИТЕ – ФАКТОРИ НА ВЛИЈАНИЕ

Пиредила
д-р Светлана Талевска,
виш библиотекар

Нереално е да се очекува една општествена заедница, колку и да е организирана, брзо и лесно да ги надмине проблемите со соодветна едуцираност кон одредени промени, кои се манифестираат во подрачјето на создавање, примена и промена на културните навики воопшто, конкретно во библиотечната дејност. Во дадениот случај станува збор за библиотечната неедуцираност кај младата тинејџерска популација или поточно – отсуството на средношколците од активниот библиотечен процес, кој подразбира едуцираност во користењето и служењето со базите на податоци при изнајмувањето на библиотечниот материјал.

Став во библиотечноста работење, воопшто, па секако и во НУУБ „Свети Климент Охридски“, Битола е – секој член самиот за себе да го изнајмува потребниот библиотечен материјал. Во најголем дел тој став на Библиотеката и библиотечното работење се почитува од страна на корисниците (студенти или други возрасни читатели) кои користат стручна литература или белетристика. Меѓутоа, тоа, за жал, не е случај со тинејџерите-средношколци.

Сугестијата од страна на библиотекарите дека самите треба да пребаруваат во базите на податоци и да изнаоѓаат тоа што им е потребно, во услови на автоматизирано и компјутеризирано пребарување, тие ја сфаќаат погрешно, што уште повеќе го отежнува процесот на комуникација и соработка. Затоа, библиотечната неедуцираност на младата популација и нејзиното надминување, како и оспособувањето на младите за служење со библиотеките, нивните фондови и базите на податоци, би требало да претставува еден од основните императиви во библиотечното работење и задача кон која треба да се пристапи многу одговорно и сериозно.

Но, неснаоѓањето на младите во служењето со

каталогот, односно со базите на податоци во библиотеката е само еден дел од проблемот кој се однесува само на т.н. техничка страна од библиотечниот процес. Поголемиот проблем, кој произлегува од првиот, е, всушност, недооѓањето на младите во библиотеката, затоа што за нив главно доаѓаат нивните родители, непознавањето на важноста на книгата и читањето и нивното отсуство од тој воспитно-образовен и културолошки процес, односно нивната библиотечна неедуцираност. Сето ова несомнено има свое негативно влијание врз нивните едукативни успеси, па и врз општата наобразба воопшто.

Насочувањето на младите кон користењето на библиотечните фондови и услуги претставува и воспитно влијание кое придонесува за нивно позитивно обликување и насочување на нивното однесување во позитивна насока, спознавање и продлабочување на сознанијата за вредностите, развивање и негување на интелектуалните, работните, културните, моралните и другите позитивни ставови за успешно вклучување во позитивните општествени процеси.

Преку одделот за зајмување и услуга, чија функција е креативна и едукативна, се гради и создава пасијата кон книгата, навиката и културата да се чита. Сето тоа остава траги во креирањето и зачувувањето на понатамошното духовно развивање на младата личност која токму од библиотеките ги црпи првите и трајни читателски искуства.

Со нивното активно вклучување во развивањето на библиотечната едуцираност, сигурно би добиле активен читател и соодветно изградена и едуцирана единка.

Но, вината за библиотечната неедуцираност кај младите не би требало да ја наоѓаме и да ја насочуваме само кон нив. Причините за нивната библиотечна неедуцираност сигурно се наоѓаат и во други битни фактори, кои ако правилно се активираат би можеле да ја подобрат ваквата состојба. Тие фактори кои со своите влијанија и насочувања би можеле позитивно да влијаат врз младите се семејството, социјалната средина, училиштето и, секако, самата библиотека. Затоа, наведеното не претставува обврска само на библиотеките и библиотечниот кадар, туку тоа е заедничка обврска на повеќето фактори кои со нивното планско и координирано дејствување врз младите би довеле до посакуваната цел – библиотечно едуцирана млада популација и претворање на младите личности

во активни и едуцирани корисници на библиотечните услуги.

Пронаоѓањето на вистинските начини за воспоставување правилно, планско и координирано заедничко дејствување врз младите е тема која нуди многу можности за рагледување, проучување и истражување. Само со конкретно испланирано, правилно здружување и координирана активност на наведените влијателни фактори се постигнува формирање на

активен и библиотечно едуциран читател, како здрав темел за понатамошно надградување на личноста на младата единка. Само на тој начин со континуирано и навремено инвестирање во новите знаења, вештини и способности ќе бидеме подготвени за брза реакција и адаптација кон квалитативните промени кои од ден во ден, сè повеќе и сè почесто се појавуваат во библиотекарството и во библиотечното работење воопшто.

41. ИЗБОРНО СОБРАНИЕ НА БЗМ

Приредил
Благој Николов,
библиотекар-советник

41. Изборно собрание на Библиотекарското здружение на Македонија се одржа од 19 до 20.6.2014 год. во просториите на Домот на културата во Кавадарци. После поздравното обраќање на директорот на ЈОУ Библиотека „Феткин“, Кавадарци, Трајанка Атанасова, и на претседателот на БЗМ, Благој Николов, првиот дел од средбата започна со стручен семинар на тема „Библиотеките во современото општество“, на кој свои излагања имаа: м-р Аница Глигорова, ЛУБ „Благој Јанков Мучето“, Струмица; Ленче Андоновска, библиотекар-советник, НУУБ „Св. Климент Охридски“, Битола; Радослав Љубиќ, библиотекар ЈУ градска библиотека „Браќа Миладиновци“, Скопје; м-р Кирил Ангелов, виш соработник-библиотекар, Државен завод за статистика Скопје; м-р Миодраг Дадасовиќ, библиотекар-советник, НУБ „Св. Климент Охридски“, Скопје; м-р Сузана Данаилова, виш библиотекар ЈУ Градска библиотека „Браќа Миладиновци“, Скопје; Тања Гошева, библиотекар, ЛУБ „Благој Јанков Мучето“, Струмица и др.

Вториот ден од средбата започна со Извештајот за работата на БЗМ од 2012 до 2014 година на претседателот на БЗМ, Благој Николов, кој беше едногласно усвоен. Во Извештајот нагласи дека поради одредени проблеми што настанаа со кооптирање на нови членови во Комисијата за доделување на наградата Климентова повелба 2012 на јубилејното 40. Собрание на БЗМ беа изгласани и следните промени во Статутот на БЗМ: на Извршниот одбор на БЗМ му се дава право да може да кооптира до два нови члена во

Комисијата за доделување на наградата „Климентова повелба“, како и во Извршниот одбор доколку некои од членовите од различни причини си заминат. Исто така, на овојгодишното Собрание беше изменет и дополнет Правилникот за доделување на наградата „Климентова повелба“, со тоа што треба да се истакне дека таа се доделува исклучиво за доживотно дело во библиотекарството и тоа со најмалку 20 години стаж и над 55 години старост, со посебен услов кандидатот за Наградата да не биде член на ИО на БЗМ. Исто така, првпат беше донесен Правилник за воведување на награда „Библиотека на годината“.

Беше доделена наградата „Климентова повелба“ 2014 на Анета Стефановска, библиотекар-советник од НУУБ „Св. Климент Охридски“, Битола.

Беа избрани и новите тела на БЗМ за периодот 2014–2016: Извршен одбор, Надзорен одбор, Коми-

сија за доделување на наградата „Климентова повелба“ за доживотно дело во библиотекарството и Комисија за доделување на наградата „Библиотека на годината“.

На првиот состанок на Извршниот одбор на БЗМ за претседател по втор пат е избран Благој Николов. Беше одлучено 15. Републички натпревар „Млади библиотекари“ да се одржи во октомври, во просториите на ЛБ „Гоце Делчев“, Велес.

Беа избрани и новите тела на БЗМ за периодот 2014–2016: Извршен одбор, Надзорен одбор, Комисија за доделување на наградата „Климентова повелба“ за доживотно дело во библиотекарството и Комисија за доделување на наградата „Библиотека на годината“.

На првиот состанок на Извршниот одбор на БЗМ за претседател по втор пат е избран Благој Николов. Беше одлучено 15. Републички натпревар „Млади библиотекари“ да се одржи во октомври, во просториите на ЛБ „Гоце Делчев“, Велес.

ИЗЛОЖБА НА ДРОБЕН ПЕЧАТ

Приредиле

Ленче Андоновска, библиотекар-советник
Гордана Пешевска, виш библиотекар

Во програмата на БИТФЕСТ 2014 од Општина Битола ни беше одобрен проектот „Изложба и каталог на дробен печат“, при што имавме можност да го претставиме дробниот печат од архивата на Библиотека. Изложбата беше поставена во холот на Библиотека и беше свечено отворена на 10.7.2014 година од професорката Николина Поповска.

Дробниот печат претставува генерички поим за разновиден библиотечен материјал кој е библиографски неповрзан, но за потребите на обработката, чувањето и користењето е обединет во групи по некои заеднички елементи.

Со години наназад дробниот печат е прибиран, компетиран и истиот опфаќа плакати, летоци, проспекти, разгледници, фотографии, адресари, билтени, брошури, именици, каталози и др.

Низ плакати, брошури, покани, летоци, граѓаните на општина Битола и пошироко можеа да се потсетат или да дознаат за настаните кои се случувале пред неколку децении, па дури и пред половина век. Во сочуваниот библиотечен материјал е претставено минатото со различни општествени случувања, фестивали, акции кои се одржале на овие простори и оставиле белег на едно време.

Содржините на дробниот печат се значајни за истражувачите и другите корисници поради својата изворност/оригиналност и документарност.

Суштината и целта на овој проект е со изложбата да го промовираме дробниот печат кој претставува специфичен рекламен материјал, за потоа да издадеме и Каталог на дробен печат кој ќе остане како траен документ за сите идни генерации.

ПОПУЛАРИЗАЦИЈА НА КНИГАТА ПРОМОЦИИ, ИЗЛОЖБИ И ПРЕДАВАЊА

Приредиле

Фатма Бајрам Аземовска, библиотекар
Илче Стојановски, виш библиотекар

31.1.2014

ОСТАВИНАТА НА ПАВЕЛ ШАТЕВ

Деветте тома од пишаната оставина на македонскиот револуционер, национален деец и државник, Павел Шатев, неодамна ги објавија Друштвото за издавачка дејност „Македоника литера“ и Државниот архив на Република Македонија, во превод на Предраг Димитровски, а стручната редакција и предговор се на проф. д-р Зоран Тодоровски. Во нив е вклучен обемен фонд на документи поврзани со неговиот живот и со неговата дејност. Деветте тома: „Историја на Македонија“, „Борис Сарафов – биографија“, „Спомени“, „Полициско досие (досие УДБА)“, „Записи за нацијата и државата“, „Македонија и балканскиот проблем“, „Македонија под ропство“, „Документи“ и „Заточението во Сахара – Фезан“, ќе ги претстават проф. д-р Зоран Тодоровски, Предраг Димитровски, Нове Цветаноски и Науме Ѓоргиевски. Промоцијата се одржува по повод годишнината од смртта на Павел Шатев, кој почина на 29 јануари 1951 година во Битола, а е погребан следниот ден на гробиштата кај црквата „Св. Недела“ во Битола, во организација на Службата за државна безбедност, која тогаш во нехумани услови го чуваше во интернација. Павел Шатев, покрај револуционерната дејност, во својот живот се посветил и на публицистиката, новинарството, мемоаристиката и проучувањето на македонската историја, па благодарение на тоа зад себе оставил богата пишана оставина, која, иако се појавува толку доцна по нејзиното создавање и по смртта на Шатев, денес претставува значаен прилог за македонската историографија.

17.2.2014

РЕЗЕРВЕН ЖИВОТ

Книгата „Резервен живот“ од Лидија Димковска ја промовираше Милица Димитријовска Радевска. Имаше настап на ученици од: Државното музичко училиште и СОУ „Таки Даскало“, Битола и ПСУ „Саба“, Битола.

21.3.2014

СВЕТСКИ ДЕН НА ПОЕЗИЈАТА

НУУБ „Св. Климент Охридски“, Битола и Здружението за граѓански активизам ФОРУМ 16, Битола, го организираа поетскиот собир по повод Светскиот ден на поезијата. Беа доделени пофалници и книги за наградените и пофалените учесници на Конкурсот за средношколци. Потоа беа прочитани нивните песни, а се претстави и поезијата на: Елена Ѓ. Костадиновиќ, Никола Илијовски, Христијан Адиоски, Иван Лозановски, Биљана Т. Димко, Илче Стојановски, Благој Шаклевски... Се разменија искуства, совети, многу позитивна енергија и се даде збор дека вакви средби почесто ќе се организираат.

25.3.2014

ЈУБИЛЕЈ НА БИБЛИОТЕКАТА

По повод 69 години од основањето на Националната и универзитетска библиотека „Св.Климент Охридски“, Битола се отвори ретроспективна изложба на изданија на Библиотеката, со фотографии и објавени статии од весници и списанија за развојот и активностите на институцијата.

11.4.2014

СИТЕ НАШИ КОДОШИ

– Навлегов во еден свет на едно брехтовско толкување на современите македонски состојби. Во драмското дело на Зо-ран Пејковски, „Сите наши кодоши“ рече рецензентот Јордан Плевнеш и посочи дека тоа е посветено на периодот од самиот крај на Втората светска војна до осамостојувањето на Република Македонија. Има една вивисекција на современата стварност во Македонија и на сета таа плејада на различни прислужници кои деноноќно работеле на разобличувањето на духовниот идентитет на Македонија.

– Јас сум приврзаник на еден антички принцип според кој уметноста му е должна на секој човек посебно, рече, меѓудругото рецензентот Плевнеш на денешната промоција во Битола. Според истражувањата на авторот Пејковски, во Македонија имало околу 70 000 кодоши кои профитирале, заработувале и директно влијаеле врз судбината на многу чесни граѓани. Кодошлагот уништува

животи на цели генерации семејства, посочи Пејковски. – Инспирирацијата дојде од читањето на досиејата од Комисијата за лустрација и се оствари идејата да напишам драмски текст. Барајќи интересна приказна во архивите и досиејата сакав да пронајдам нешто што ќе привлече внимание кај публиката, бидејќи драматургијата подразбира напната сцена на која ќе се случуваат сите дејствија. Сретнав многу документи и во плејадата кодоши излегоа и многу жртви, и ова е само дел од тие 35 000 досиеја што допрва треба да се отворат.

23.4.2014

СВЕТСКИ ДЕН НА КНИГАТА

Според востановената традиција, пред присутниот аудиториум и љубителите на книгата беа прочитани македонската порака на Митко Маџунков и меѓународната порака на Ирина Бокова, генерален директор на УНЕСКО.

Нашата држава вложува големи напори да се надомести пропуштеното, за што сведочат многу нови едичии во печатена, но и во електронска форма. Нашата Национална и универзитетска библиотека „Свети Климент Охридски“ е дел од тие заложби. Една од тие едичии, наречена „Свезди на светската книжевност“, претставува антологиски избор во 560 тома на она што е најдобро во светската книжевност, со амбиција да го донесе светот дома и да посведочи дека нашиот македонски јазик е кадарен да ги долови најсложените состојби на

човековата имагинација, предочува Маџунков во денешната порака по повод светскиот ден на книгата и авторското право.

Во меѓународната порака на Бокова се посочува дека – можноста на книгите да влијаат врз личниот развој, како и во предизвикувањето на социјалните промени е иста. Таа е спој на интимното и на силното социјално значење, а како таква има потенцијал за најразлични форми на дијалог меѓу индивидуите, внатре во заедниците, а и меѓу историските епохи. Бранејќи го авторското право, вели Бокова, но и слободниот пристап кон книгите, УНЕСКО е на страната на креативноста, разноликоста и на еднаквоста на пристапот до знаењето. Ние сме активни на сите нивоа, во мрежата на креативни градови во категоријата книжевност, или, пак, во промовирањето на описменувањето, на мобилното учење, како и на слободниот пристап до научните знаења и образовните ресурси.

По повод Светскиот ден на книгата и авторското право, УНЕСКО во соработка со Нокиа и Ворлдридер, денес ја промовираше публикацијата „Читањето во ерата на мобилните телефони“, а градот Порт Харкур во Нигерија е избран за светска престолнина на книгата во 2014 година, беше истакнато на денешниот промотивен настан во НУ Универзитетска библиотека „Св.Климент Охридски“, Битола.

21.5.2014

КНИГА ЗА МАКЕДОНИСТИКАТА

„Македонистиката во странската славистика“ е најновата книга на проф. д-р Вера Стојчевска–Антиќ, која денес беше промовирана во НУУБ „Св. Климент Охридски“, Битола.

Книгата претставува резиме од Семинарот кој се одржува во Охрид на светските научници за Маке-

донија, македонскиот јазик, Охрид, но и за Битола. „Во неа се поместени 34 интервјуа од видни слависти, но тоа е само едно мало резиме, бидејќи јас имам многу материјали, бидејќи 47 години сум присутна на Семинарот за македонски јазик, литература и култура“ рече проф. д-р Вера Стојчевска–Антиќ. Промоторот на книгата, проф. д-р Александар Стерјовски, оценува дека ова е уште едно важно дело во однос на познавањето на македонскиот јазик во светските научни кругови. „Мислам дека таа книга се чита во еден здив, јас така ја прочитав и така се согласив да ја промовирам“, истакна Стерјовски. Иако долги години живее во Скопје, проф. д-р Вера Стојчевска–Антиќ истакнува дека најмногу сака своите дела да ги промовира токму во Битола, затоа што тука секогаш има бројна публика која препознава квалитет.

5.6.2014

10.7.2014

ИЗЛОЖБА И КАТАЛОГ НА ДРОБЕН ПЕЧАТ

Според програмата на Општина Битола БИТФЕСТ 2014 беше одржана „Изложба и ката-

лог на дробен печат“ во холот на Библиотеката. Приредувачите на Изложбата Ленче Андоновска, библиотекар-советник и Гордана Пешевска, виш библиотекар, претставува дел од дробниот печат од архивата на Библиотеката. Изложбата беше свечено отворена на 10.7.2014 година од професорката Николина Поповска.

17.7.2014

**СО ЧИТАЊЕ КНИГА ДО
НАЈДОБРАТА ПОРАКА И ЛИЧНОСТ**

На работилницата зедоа учество ученици од основни и средни школи, како и корисници-читатели на Библиотеката. Се разработуваа лектирни дела и други изданија и се донесуваше заклучок во однос на пораката на делото и се одредуваа позитивните и негативните личности.

21.7.2014

ГОВОРЕТЕ МАКЕДОНСКИ

Работилницата се одржа во рамки на детскиот оддел на Библиотеката со ученици од основни и средни школи во градот, како и корисници-читатели на Библиотеката. Вовед во темата со историјат за македонскиот јазик даде професорката Милица Димитријовска Радевска, а истовремено го насочуваше разговорот кон тоа како се употребува литературниот македонски јазик во литературата, медиумите и секојдневната комуникација.

23.7.2014

ЗА ВАЖНОСТА НА ЧИТАЊЕТО

Самиот наслов на работилницата „Заедно да ја подигнеме свеста на јавноста за важноста на читањето“ во рамки на детскиот оддел на Библиотеката на која учествуваа ученици од основни и средни школи во градот, како и корисници-читатели на Библиотеката, ја наметна и Изложбата на изданија од странски и домашни автори, енциклопедии и сликовници. На истата се разговараше за денешната ера на информатика и е-издаваштво, кое има земено голем замав, но, сепак, заклучокот од разговорот е дека пишаниот збор и „живата“ книга си го задржале респектот кај читателите.

ДЕВЕТТА РОДНОКРАЈНА СРЕДБА

Приредил
д-р Николче Вељановски,
библиотекар советник

Деветтата роднокрајна средба на битолските автори од Македонија се одржа во петок, 30.5.2014 год., со почеток во 10 и 30 часот. Свои трудови излагаа: проф. д-р Владимир Костов (отсутен), д-р Вера Стојчевска-Антиќ, проф. д-р Благоја Брајановски (отсутен), доц. д-р Христо Петрески, Петре Димовски, Добре Тодоровски, Петко Шипинкароски, Богоја Таневски, Димитар Богдановски, Никола Кочовски, Ванде Ганчевски, Никола Ѓуровски, Весна Мундишевска Вељановска, Сања Мучкајева Видановска, Ѓорѓи Прчков, Елизабета Јончиќ и Биљана Талевска Димко.

И овој пат добредојде на присутните писатели на традиционалната Роднокрајна средба, односно Тркалезната маса на тема: „Мојата писателска работа – творечко дело или моја заблуда“ во име на организаторот на истата НУУБ „Св. Климент Охридски“ – Битола, им посака медијаторот на Средбата д-р Николче Вељановски... „Овогодишната тема ја заокружив со помош на сугестиите на Добре Тодоровски. И покрај тоа што за Средбата, како и секоја претходна пристигнаа повеќе трудови, не сакав да одам по истиот шаблон на мојот вовед. Кај некои од вас се пројави некаков сомнеж дали вака поставената тема е можеби „излезена од рамките“, односно како таква дали воопшто требаше да биде поставена на Тркалезната маса. Дали можеби не ја навредува писателската фела итн... Повеќето од писателите како и обично во дадениот рок си ги напишаа своите текстови... некои го чекаа последниот момент, или можеби се премислуваа. Едно само не ми

беше јасно. Зошто Владимир Костов, кој обично меѓу првите ми ги испраќаше своите текстови, овојпат и два дена пред Средбата не се беше огласил. Кога му се јавив ми рече дека тој има текст – одговор на оваа тема во ракопис кој го доставил во Библиотеката во 2009 година кога беше претставен и неговиот портрет и дека тој текст се наоѓа во Роднокрајното катче во неговите ракописи“.

Од страна на организаторот на писателите им беа дадени одредени сугестии во поглед на темата која требаше да ја провоцира нивната творечка имагинација, односно да ги разбуди или освести за нешто кое тие полусвесно или несвесно го поттурнале во заборав: **Јас – писателот, задоволен сум што ме читаат, значи, сум станал писател, сум постигнал комуникација со читателот. Јас – писателот постигнувам комуникација со моите обожаватели кои ми приоѓаат и се задоволни што се дружат со моите јунаци, повеќето излезени од мојата имагинација. Јас – писателот, може да се рече дека создавам дела, по кои ме препознаваат – и тоа е мајсторија постигната со перото. Горд сум, секако дека тоа му годи на моето его. Другите ја гледаат мојата вредност, ме почитуваат. Ние меѓусебно се почитуваме со читателите, но што ако еден ден ме напуштат и не сум повеќе интересен за нив, нема ли да бидам повеќе писател!? Не, не сум јас писател, не е важна мојата комуникација со читателот, си пишувам само за своја душа. Зошто да ја пренесувам мојата имагинација**

врз другите и да ги залажувам со задоволството што им го наметнувам? На читателите им раскажувам и за живи ликови – мои сограѓани, за нивните добри страни и мани (важи и за некои мои колеги - писатели кои не ги признавам), за зависта, омразата, како и за лошите патишта на децата, за страдањето и љубовта. Сакам да им подарам, продадам една книга – една слика, едно дело, МОЕ ИСКУСТВО – ФИЛОЗОФИЈА, а притоа да си кажам и што ми

лежи на душа... Море творам и тоа како творам, со своите дела ќе си подигнам споменик, ќе ме запаметат, а и да не ме запаметат... не сум ниту Шекспир, ниту, пак, Пушкин, пишувањето ми дава животна сила... Илузија! Заблуда! Каде е Таа? Секако дека постои и можност за една добра филозофска расправа за поимите писател, дело и творец, но само во однос на самите себе.

**Вера Стојчевска–Антиќ
КОН МОЕТО АВТОРСКО ДЕЛО**

Во моето осумгодишно основно образование во Битола се забележуваше мојот интерес кон поезијата. Песните кои ни беа дел од наставата ги учев многу брзо, дури и напамет, иако тоа не беше барано од нас учениците. Потоа објавив неколку песнички. Не се сеќавам дури ни кога и каде беа објавени. Се присетувам дека се однесуваа на Пелистер и природните пролетни убавини. Во гимназискиот период веќе знаев дека литературата е мојот најомилен предмет. За тоа придонесуваа и одличните професори по тој предмет, кои беа врсни познавачи на светската и нашата литература. Ми предаваа Бојка Андоновска, Васка Дума, Кочо Попов.

**Благоја Брајановски
ВИСТИНАТА Е ЕДНА**

Ако авторот си постави вакво прашање дека она што го работи (писателската работа), е негова заблуда, веднаш треба да си го постави прашањето: „Зошто да се занимавам со оваа работа од која нема да има никаква вредност, дека тоа е само бескорисно трошење на драгоцено време“, треба да се сврти кон она на што го тера неговото срце. Тоа значи дека, тој, следејќи ја сопствената карма, треба да ја напушти писателската работа.

**Димитар Богдановски
ПИСАТЕЛСКАТА РАБОТА Е УМЕТНОСТ**

Во секој случај писателското творештво на кој било писател (или ако така се сака таканаречен писател), не може или во никој случај не би требало да се квалификува како заблуда, бидејќи заблуда не може да биде. Дури ни она најлошото, најнеиздржаното по потребните квалитети дело не би требало да се третира како заблуда.

**Петре Димовски
ПИСАТЕЛ СО ДОСТОИНСТВО**

Писател не се станува, писател се раѓа. Родениот писател со работа станува тоа што се родил. Писателот е човек со достоинство. Со големо достоинство, и писателот, зборуваме за писателот и само за писателот, го исполнува, го радува достигнувањето од другиот и посакува постојано да се среќава со квалитетот кај другиот.

**Јован Ѓуровски
ЧОВЕШТИНАТА НЕ Е САМО ВО ХРИСТОС**

Од гореизнесеното може да се заклучи дека пишувам, можеби од мојата професионална деформација: да укажам на нешто што не е во ред во општеството, да поучам како треба или не треба да се

живее животот, нечовечките односи меѓу луѓето, односно меѓуетничките, пороците итн. Дури и од самите наслови на романите може да се одреди темата и идејата што ќе ја разработувам во одредено

дело. На сите заедно, може да им биде мото овој наслов на мојот осврт: **Човештината не е само во Христос!**

Елизабета Јончиќ

ПИСАТЕЛОТ СЕ ДАРУВА СЕБЕСИ И ДРУГИТЕ

Човековата размисла носи свое богатство, носи свој свет, свет кој може во исто момент и да венее и да цвета. Индивидуалноста во бележењето наоѓа свој

израз кога допира и на другата страна, тогаш кога енергиите на зборовите и мислите се пронашле меѓусебно, се разбрале или размениле, или, пак, се стремат кон благослов

од Творецот. Писателската работа е создавање со љубов. Сè што се создало со љубов има своја судбина, или да допре до друго срце или да биде осудено со жестока критика.

Владимир Костов

ЗОШТО ПИШУВАМ?

Уште со првите посериозни литературни обиди тоа прашање ми се наметна, и со текот на времето придоби филозофски карактер како варијанта на онтолошкото прашање: Кои сме од каде доаѓаме, каде одиме и зошто живеаме? Тешко прашање со тежина рамна на тежината на светот кој митскиот атлант го носел на своите моќни плеќи. Демитологизирана и применета на мојот случај, оваа легенда се метаморфозира и митскиот џин во неа се претвора во амал од кејот на Драгорот кај Ленски мост кој на своите слаби плеќи зел да ја носи тежината на светот...

Никола Кочовски

ПИШУВАМ ПРОТИВ ЗЛОТО

Секој вистински писател, ако не ја знаел смислата на пишувањето, сигурно дека не би пишувал. Навлегувајќи длабоко во најчувствителните категории на човековото опстојување, како на биолошка единка и како на дел од заедница, со сопствени психолошки и морални состојби, по самата природа на својата работа, тој, вистинскиот писател, се наоѓа исправен пред можностите, а, секако, и задачите, да влијае на тие категории. Пред сè, тука спаѓаат категориите: добро, зло и други, блиски на нив.

Весна Мундишевска-Велјановска

ВО УНИВЕРЗУМОТ НА ТВОРЕЧКАТА ИНИЦИЈАЦИЈА

Творечкото дело е топ-креација на веродостојноста на едно писателско патување по траекторијата на универзумот (и оној интерниот што љубоморно го носиме силно сраснат во себе и оној екстерниот во кој љубопитно настојуваме да насреме и да го досегнеме), притоа преплетувајќи ги трансверзалите на комуникацијата на мисловноста и духовноста.

Сања Мучкајева Видановска

АКО НЕ ПИШУВАМ – НЕ ПОСТОЈАМ

(Простете ми Вие, мои најмили ликови...)

Одбивам да се плашам веќе. Скокам на секој звук, на изговорот на моето име, ако тонот е понаков од вообичаениот, свонењето на телефонот, сè ме плаши. Се плашам да заспијам за да не сонувам лош сон како претсказание, или да не заборавам да дишам додека сонувам, ако таму ми е поубаво.

Одбивам да се плашам веќе, а сакам да уживам во убавината на денот, да се радувам на моментот. Можеби токму стравот ме вовлекува да пишувам?

**Христо Петрески
ВО ТВОРЕШТВОТО
НЕМА ЗАБЛУДИ**

Помалку боли кога луѓето самите се доведуваат во заблуда, отколку кога ќе дознаат дека некој друг систематски и мудро ги водел и вовел во бездна!

Тоа може да се нарече и залудна амбициозност, но писателскиот порив, талент, дарба, па и имагинација - не би требало да се сведе и идентификува со заблуда.

**Ѓорѓи Прчков
ЗА ДОБРОТО НА МОИТЕ ЧИТАТЕЛИ**

Со своите обемни дела, четириесет и седум на број, одбрани дела од по седум и осум тома, на околу десет илјади страници, останатите книги на пет-шест илјади страници, е мо-

рам, колку и да сум излегол скромно, дури и во себе да си признам, ама и да бидам горд, дека тоа не е мал книжевен опус... На половина пат ме враќа обврската која ја презедов заколнувајќи се на вечен спомен, читателот да биде што позадоволен, а почитувањето со читателот многу поцврсто и подолготрајно, дури и вечно.

**Богоја Таневски
ЈАС ПОЕТ –
ПИСАТЕЛ**

Јас поет – писател создадов дела по кои ме познаваат читателите, кои позитивно се искажуваат за моите дела. Секако дека писателската работа е голема мајсторија постигната со

перото, секако дека сум и горд и тоа што ми годи на моето ЕГО. Се разбира дека тоа е дарба на авторот, некому помалку, некому повеќе, но не е заблуда.

**Билјана Талевска Димко
ЗАБЛУДАТА НÈ ПРАВИ ПИСАТЕЛИ**

Јас би напишала заблудата нè направи писатели и би наздравила во име на заблудата. Нема ништо поскокотливо од нурнувањето во себе, испитувајќи

ја секоја клетка во себе посебно, анализирајќи ја... притоа да се слави животот, љубовта на некој интересно идиотски начин... бидејќи верувам дека овој наш живот е една голема заблуда.

**Добре Тодоровски
ЧОВЕЧКИ Е ДА СЕ
НАДЕВАШ**

Човечки е да се надеваш дека си успеал и постигнал одреден успех, барем во потесни рамки и си побудил интерес кај одреден број читателска публика и книжевна критика. Такво чувство имав во моите младешки години, по првите обиди да се напише нешто, да се издаде книга, односно по излегувањето од печат на романот „Сивилото на одот“.

**Петко Шипинкаровски
МОЈАТА МИСЛА
ПАТОВОДИЛКА**

Отпочеток пишувањето – љубовта кон литературата и публицистиката и решеноста да се одбележи тоа што може да се обработи за да се запре, застои, или да се одбележи времето и настаните во целната точка,

или точки на дејствијата и случувањата како сведоштва и сознанија, ми биле мисла патоводилка. Писател кој своето творештво го темели на основните фундаменти: љубовта, кодексот на моралот и етичките норми на однесување во склад со вистината преточени во поука и предупредување.

ЗОШТО ПИШУВАМ

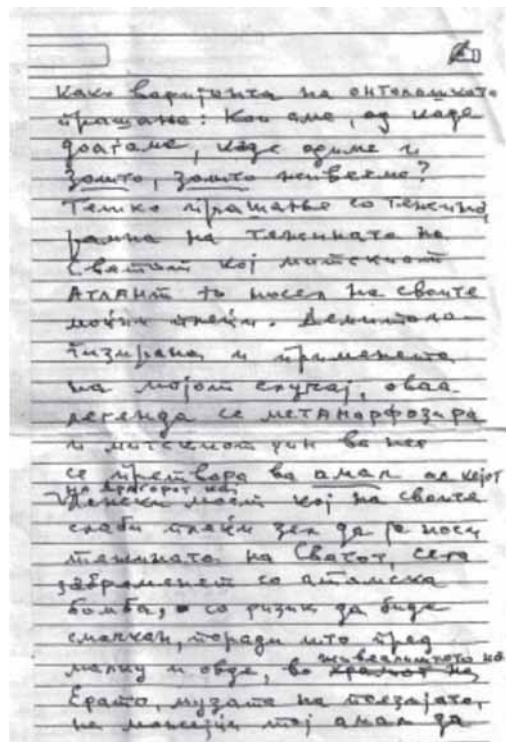
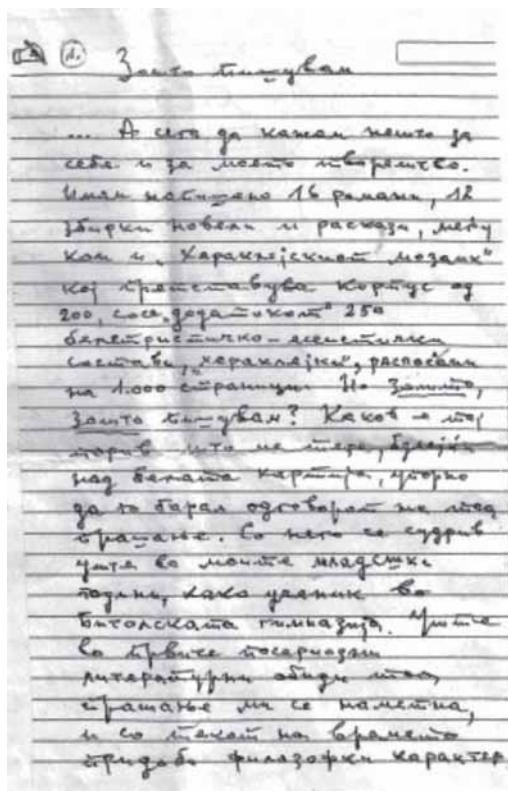
А сега да кажам нешто за себе и за моето творештво. Имам напишано 16 романи, 12 збирки новели и раскази, меѓу кои и хераклејскиот мозаик кој претставува корпус од 200, сосе „додатокот“ 250 белетристичко-есеистички состави, „хераклејски“, распеани на 1 000 страници. Но зошто, зошто пишувам? Каков е тој порив што ме тера, бидејќи над белата хартија упорно го барам одговорот на тоа прашање. Со него се судрив уште во моите младешки години, како ученик во Битолската гимназија. Уште со првите посериозни литературни обиди тоа прашање ми се наметна, и со текот на времето придоби филозофски карактер како варијанта на онтолошкото прашање: Кои сме, од каде доаѓаме, каде одиме и зошто живееме? Тешко прашање со тежина рамна на тежината на светот кој митскиот атлант го носел на своите моќни плеќи. Демитологизирана и применета

на мојот случај, оваа легенда се метаморфозира и митскиот џин во неа се претвора во амал од кејот на Драгорот кај Ленски мост кој на своите слаби плеќи зел да ја носи тежината на светот сега забременет со атомска бомба, со ризик да биде смачкан, поради што пред малку и овде, во живеалиштето на Ерато, музата на поезијата, не можејќи тој амал да достоин на нозе и да го доноси тој товар, тоа бремене, побара да седне. Но, колку само да земе здив за аподиктички да го каже она што метафорички го кажал на 6 000 страници во своите 16 романи и уште толку збирки на новели и раскази и што го кажале во неодамна објавените „130 тома македонска книжевност“ македонските писатели, сфаќајќи ја литературата како хуманитарна бомба која ќе ја неутрализира атомската, со уверување дека светот ќе опстане со Македонија во светот. Иако во очај и печал наречена „смачкано племе“, таа ќе се исправи како светилник на брегот од разбранетото море.

Ете затоа пишувам, зашто сум се зафатил со таа амалска работа по примерот на Христос кој се натоварил со крстот и го фатил патот за Голгота за да ги испуки гревовите на човештвото кое современата цивилизација го дотурка до работ на пропаста. Ете затоа! Со вера во воскресение, упорно го следам мојот писателски порив, мојот spiritus agens, пројавен се надевам и во овој автограф, со желба да биде приклучен кон моите ракописи во роднокрајното одделение.

13.3.2009 г. Битола

Владимир Костов

ОСВРТ КОН РОМАНОТ „ДИВА МИСЛА“ ОД ВЛАДИМИР КОСТОВ (СТРЕМЕЖОТ НА ДИВИОТ)

Приредил
д-р Николче Вељановски,
библиотекар-советник

Ако за својот роман „Учителот“ писателот Владимир Костов се изјасни дека е роман-фокус на сите негови филозофски размисли во неговото литературно творештво, за романот „Дива мисла“ напишан на 429 страници ќе рече дека е инспириран, односно има пандан во книгата „La pensée sauvage“ од францускиот антрополог Клод Леви-Строс и „прецвакан“ со сопствените длабоки религиозно-филозофски убедувања. Ако во „Учителот“ беше воден од „интуицијата“ на Анри Бергсон, исто така Французин: „Она што интуицијата ќе го види, тоа е видено! Сè друго е привид, сон“!, „Дива мисла“ произлегува од мислата на Строс: „Дивата мисла е мисла која самата себеси се мисли“. Костов истовремено зборува за времето во кое живее и твори, неговото гледање на активноста и контролирањето на власта врз луѓето во однос на политиката, образованието и културното издигнување, како и за сопствената животна филозофија во однос на тоа како тој го разбира христијанското православно учење за светото тројство и прогонетиот син на Земјата кој треба да го доживее својот спас ослободен од догмите на науката и на верата преку љубовта и самоспознанието. Имало времиња кога некои биле обвинети затоа што се родиле со име Петко, Трајко, некои биле осудувани на смрт затоа што се родиле живи. Немоќно гледа кон злосторот извршен врз информбирниците, како и врз патриотите што се бореле за самостојна Македонија, одземањето на имотите на селаните и формирањето на земјоделските задруги кои набргу се растуриле без никаков надомест за селаните, се урнале дуќаните, се срамнила со земја прочуената битолска чаршија за да се направи плоштад каде ќе се држат говори и ќе се извикуваат пароли... Немоќен сведок е истовремено и на човековото културно пропаѓање и оттуѓување од неговата човечка суштина, губејќи го своето слободно време во денгубење и консумирање на разни програми за забава и за голтање на разни комерцијални приредби, наместо секој да го

користи времето во изградување на својата личност. Дивиот сфаќа дека единствената револуција е во себенадминувањето. Да живее со љубов кон другите, а кон себе да биде строг судија и сопствен

целат, како што ќе рече Костов во „Писание за страшниот суд“. Да живее доблесно и во ниту еден момент да не им дозволи да го надвладаат страстите преку лакомоста, зависта, љубомората и омразата.

Костов смета дека една ваква книга како што е „Дива мисла“ да се пушти во јавен промет е „поопасно отколку лудак да се пушти од лудница“ и затоа долги години ја држи „во фиока“, највраќајќи се често на неа и дополнувајќи ја како што тоа го направи со повеќето изданија на „Учителот“, „...свесен на какви ризици се изложувам на овој „бел свет“ во кој црно му било пишано на Александар Турунцев“. Спомен-плочата за смртта на Александар Турунцев стои на јужната страна од зградата во која живее авторот. Свесен е дека симптомите на оваа „налудничавост“ да влезе во еден ваков ризик ја добил од својата Мајка, па затоа пред да биде „жив умрен“ што во превод би значело себенадминувањето, Дивиот и Марика треба да стапат во брак. Ваквото „умирање на нагонот“, односно неговото скротување го симболизира со убивањето на проститутката Лили Марлен. И по цена на сета негова скромност, потенцирајќи дека перото е гускино, а манастирот е во с. Слепче, во признанието дека не е совршен, дава илустрација на песна од „Зборникот“ на Миладиновци која го опева легендарниот свети Ѓорѓи во борбата со ламјата како „поента на сето она што произлезе од гускиното перо на Дивиот во тајната ќелија на Слепченскиот манастир“. Несвојствено е еден автор во литературното творештво да ја кажува поентата на истото, пред читателите сами да извлечат свој заклучок. Останува дилемата дали авторот сака да каже дека ова дело

треба да го третираме двострано, или тристрано, односно како лесна белетристика во која ја следиме приказната за Дивиот, од една страна, и како сериозно филозофско четиво, од друга страна, каде во центарот се наоѓа себенадминувањето на самиот Костов: „ВладОмир Ладо Див... ја напишал својата „Квинтесенција“, небаре го напишал својот некролог. Всушност, „убиството“ на Дивиот и на ретките како него секогаш е планирано одозгора. Овој пат од Саздо Кожуваров. Силната желба, односно внатрешниот порив за себенадминување што се јавува кај ретките луѓе, е „планирана“ од небото и затоа во една ваква ретка судбина е вклучена и средината во која живее авторот. Бог го гледаме во ликовите на Саздо (негов граѓански УЧИТЕЛ, ПОКРОВИТЕЛ И ДОМАШЕН ПРИЈАТЕЛ), пензионираниот професор Димко Бистричанец и Марија Вршкова, професорка во Гимназијата. Дури и неговата мајка Анча му беше негова учителка што го воведо во љубовта кон Библијата. Читајќи книги, а и во контактите со Димко Бистричанец, Дивиот дошол до заклучок дека во основа на АНТАГОНИЗМОТ меѓу луѓето лежи ЕГОИЗМОТ. Поради егоизмот не можеме не можеме ниту да си го претставиме Бога. Кога размислуваме за Бога се случува, вели авторот, она што Кант го признава: „Кога сакаме да дојдеме до првата причина, тогаш умот паѓа во кор-сокак од кој не може да се излезе“. А која е дивата мисла? Таа сама себеси се мисли и затоа Костов смета дека како што видовитиот Десоец во Битола го гледал она што било, е и ќе биде, така и тој инспиративно ја употребува својата интуиција, длабоко верувајќи дека него го води, и во мислата негова му ги става симболите самиот Бог кој е истовремено кум на Дивиот на кого судбината му е да биде „жив умрен“ во животот: „Испружен врз рогозината Дивиот ни со еден израз на своето лице не покажуваше дека го интересира тоа што се случуваше со него и околу него. Неговото лице беше маска со која тој настапуваше како актер „на штиците што живот значат“... штиците на кои игра актерот, се штици од погребен сандак и дека сцената, на која игра, е неговиот гроб... на сликарот друг му ја води раката додека слика, дека писателот пишува така како што друг му диктира, дека воопшто, луѓето се марионетки во куклен театар кои, врзани со конци, ги анимира некој зад сцената“. Костов ја поткрепува својата филозофија со мислата на Сартр, уште еден Французин во неговото дело како инспирација: „Човекот е осуден да биде слободен. Во тоа е неговата големина,

во тоа е и неговата несреќа“. Значи, филозофски гледано слободата и среќата немаат врска со материјалната слобода и среќа во животот за која ние луѓето толку силно и грчевито се држиме. Самоспознанието или себеспознанието, или во мислата на авторот хармонизирањето на дивата мисла човекова е најголемата среќа на која човекот е судбински „осуден“.

Но зошто професор д-р Владимир Костов долго време не се решава да ја пушти во јавност „Дива мисла“? Дали е тоа неговиот страв дека нема да биде разбран од читателската публика? Како да им ја претстави својата мисла произлезена од интуицијата која на крајот го довела до зборот СУДБИНА кој во науката е „недозволен“. Но, сепак, на почетокот беше Зборот, Зборот беше со Бога и Зборот беше Бог. Писателот е најсилен во Зборот, за кој Костов неколку пати вели дека излегува преку гускиното перо, и вели „не гледаат очите, туку умот“. „Ах, кога би можеле да гледаме со едно око“!? Зарем така некои видовити не ја виделе и сопствената судбина? Каде е тогаш науката!? „Why fear when I am here“ („Зошто се плашите кога јас сум тука“) е познатата изрека на саи Баба кој целиот живот го мина во потполна идентификација со Бога. Бог е во секого од нас. Затоа авторот си даде уметничко име ВладОмир Ладо Див. Вели Ладо кај Словените бил Бог на љубовта. Авторот размислува: „Како можеш да јадеш без штета и корисно само тогаш кога ти се јаде, така со луѓето можеш да постапуваш корисно и без штета само тогаш кога ги сакаш“. Ете зошто Костов во своето име ги вградил и љубовта преку која треба да се постигне балансот на дивата мисла, односно преку центрираното „О“ човекот да го реализира внатрешниот мир или мирот на умот за што познатиот индиски јогин Шивананда ќе рече: „Peace of mind is happiness“ („Мирот во умот е

среќа“).

Судбината на најголемиот дел од нашите македонски писатели е да бидат „фолклористи“ вели Костов. Со еден збор, фолклористи значи прераскажувачи во стилот на Марко Цепенков. Многу мал дел од нив се писатели-истражувачи како што во случајот и самиот инспириран од Клод Леви-Строс ја следи сопствената интуиција во следот на настаните и симболиката на личностите. Тој сака да ги освести своите колеги за собраните мудрости во народното творештво, зашто на слепилото човечко му нема крај. Гордоста на сите писатели без исклучок, помала или поголема, се заснова врз дарот од Бога. Секој треба да биде свесен за тоа. Се одлучив тема на мојот трет докторат да биде јазикот на Учителот Горе кој зборува со симболиката на Науката за себеспознанието, бидејќи страшна е помислата кон сите оние кои со името го носат и златото во себе, а не можат да се самореализираат или самоактуелизираат во овој еден живот. Професоре, еднаш ми дојде на ум оваа прекрасна македонска песна во стилот на „Дива мисла“: Таму долу БИ—ТОЛ-А кај што Драгор теч, Мајка жали и плаче од утро до вечер: Дигни ми се пиленце, стани чедо милу, дарови ми те чекаат и прво венчило... И така судбината, или Марија Вршкова, на ретките кои „стануваат“ и се себенадминуваат, односно ја уништуваат лажната слика за себе, а важи и е цел на сите кои го носат во себе поимот човек, доаѓа како „гром од ведро небо“ и си оди, одново преминувајќи на друг „Сизиф“, „Ниче“, „ВладОмир“ или некое друго име, притоа, како што нагласува авторот, „во меѓувреме, таа му се враќа на Саздо Кожуваров кој имал „тапија“ на неа“.

Може ли да се заобиколат законите на живеењето за да се навлезе во животот? Тоа е прашање на секојдневниот општествен ум. Авторот го дава одговорот преку напишаното правило на живеењето, обраќајќи се кон генерациите кои ќе го надживеат: „Не знам колку вие автентично ќе го предадете уништениот во пожар автограф (неговиот внатрешен порив, односно СТРЕМЕЖ за себенадминување) на ВладОмир... Треба да умреш, па да те признаат од причини што кај смртта нема протекции и лаги. А што е важно дали се викаш Петко или Трајко, ама важно е дали ќе си го промениш името во ВладОмир“. Всушност, во тоа лежи новата Револуција, да не речеме второто доаѓање на Исус Христос. Што постигнал денес светот, вели Саи Баба: „наместо човекот да стане господар на своите сетила, сетилата него го

направија свој слуга“.

На интуицијата на писателот ВладОмир и нема крај, ете како неговиот дар од Бога е вистинската помош и сомилост за неговите читатели и нечитатели, нормално, за оние кои имаат уши да слушнат: „Предуслов да пишуваш е да ја отвориш душата. Единствени такви мои текстови беа оние наменети за Марија Вршкова. Но, во „пијана состојба“ му ги предадов на „огног“. Тоа беа единствени мигови кога јас, „ноторен алкохоличар“ си го пиев и умот. Во тој пожар настрада и нејзиниот ум“. А таа Роза во срцето беше неговата муза на трансформација или трансценденција, сеедно. Затоа тој можеше да стане свесен дека „светот ечи од песни, но во истовреме никојпат немало толку многу болници и толку многу болни луѓе, особено со болни срца“. Саи Баба ќе рече: „Through reading you gather information, but through service you get transformation“. На оваа мисла не и треба превод посебно ако го проследиме одговорот на авторот на сопственото прашање: „Зошто пишувам“? „Јас сум амал од кејот на Драгорот кај Ленски мост кој на своите слаби плеќи зел да ја носи тежината на Светот“. Целиот свој живот го ставил во служба на издигнување на културното ниво на човекот за негова и сопствена трансформација. Ако „Учителот“ е фокус на авторовата филозофска ориентација, „Дива мисла“ е борбата на Дивиот распнат помеѓу два огна, од една страна, поривот за внатрешно ослободување, тоа е неговиот суптилен дел, а, од друга страна, неговиот физички нагон за живеење, и двата негови учители: „Дај му го на Бога Божјето, а на царот царевото“ за да може да се смириш со самиот себе. Првата наша средба со ВладОмир во неговиот дом пред едно десетина години беше ваква: „Николче не ме терај повторно да го отворам веќе завршеното, подготвеното ново четврто дополнето издание на „Учителот“. Целиот мој живот се измачувам со него“. Сепак, му даде Господ петтото негово издание (Евангелие) да биде литературно-стилизираниот духовен роман „лесно (про)читлив“ во вид на сон со позајмен наслов „Дива мисла“. И јас имав еден школски другар од детството што се вика **Кире Аџиевски**, како што уште на самиот почеток авторот вели дека си го носи тоа „аџи“ како амалот што си го носи самарот. Ние уште со самото раѓање сме на аџилак, на свето патешествие кое „минува низ Широк сокак“. Јас, пак, си велам, зошто авторот да не го позајми насловот кога и животот и светот Господ ни ги „позајмил“ како на **Кирации**.

ФЕСТИВАЛ НА РОМАНОТ БИТОЛСКИ КНИЖЕВНИ ПАМЕТЕЊА

На 9 август, во рамките на Битфест 2014, по четврти пат се одржа манифестацијата „Битолски книжевни паметења“ во организација на Битолскиот книжевен круг во соработка со НУУБ „Св. Климент Охридски“, Битола, а финансиски поддржана од Министерството за култура на РМ и Општина Битола.

На Средбата која се одржа на Тумбе кафе учествуваа писателите од Скопје Христо Петрески, Александар Прокопиев и Виолета Танчевска Златева, Игор Крајчев од Велес, Перо Дамчевски – Коцин од Сиднеј, Австралија, Владимир Костов (во отсуство), Зоран Пејковски, Кире Неделковски, Богоја Таневски, Милица Димитријовска Радевска, Елизабета Јончиќ, Весна Мундишевска Вељановска, Биљана Галевска Димко, Илче Стојановски и други писатели и поети од Битола.

Наградата „Книжевен круг“ 2014 му беше (во отсуство) доделена на Јордан Плевнеш за неговите литературни достигнувања.

БАЛКАНСКИ ПОЕТСКИ СРЕДБИ

Во организација на МНД на 20.8.2014 во дворот на Магазата, пред голем број љубители на пишаниот збор се одржаа првите Балкански поетски средби во Битола. Манифестацијата се одржуваше во рамките на Битолско културно лето и беше под покровителство на Општина Битола. Беа повикани учесници од повеќе балкански земји. – Со оглед дека ова е прв ваков обид одзивот беше добар, изјави секретарот на МНД, писателот Добре Тодоровски и додаде: – Овој настан го цениме како еден од позначајните на полето на литературата и културата во рамки на БИТФЕСТ 2014. Благодарност до Државното музичко училиште и Литературниот клуб „Дениција“ при Педагошкиот факултет, Битола, а особено на професорките Стела Маја, Гордана Стојановска и Даниела Андоновска Трајковска. Во иднина за овој настан се планира да се состави организациски одбор кој ќе контактира познати балкански уметнички и литературни дејци. Исто така, соработката ќе се прошири во координација со Општината и Ректоратот на Универзитетот во Битола.

ДОНАЦИЈА НА КНИГИ ОД PRO HELVETIA ОД ШВАЈЦАРИЈА

На 24 септември 2014 година во 12 часот во НУУБ „Св. Климент Охридски“ - Битола во присуство на амбасадорот на Швајцарија во Р. Македонија, Стефано Лазарото, амбасадорот на Р. Австрија д-р Томас Михаел Баер, почесниот конзул на Р. Австрија и раководител на австриската библиотека во Битола д-р Валентина Илиева, на директорот на НУУБ „Св. Климент Охридски“ - Битола, г-дин Науме Ѓоргиевски му беше врачена донација на книги од Швајцарија за фондот од Австриската Библиотека, кој е во склоп на Библиотеката во Битола.

На манифестација по повод донацијата на книги за Австриската Библиотека беа присутни: проф. д-р Златко Жоглев, ректор на Универзитетот „Св. Климент Охридски“ - Битола, м-р Снежана Петровска, совет за образование при Општина Битола, професори по германски јазик од основните и средните училишта од Битола, професори и студенти од Педагошкиот факултет - Битола, ученици од Средното економско училиште „Јане Сандански“ - Битола, како и други посетители. Во текот на програмата свое обраќање имаа: амбасадорот на Швајцарија, амбасадорот на Р. Австрија, директорот на Библиотеката и почесниот конзул на Р. Австрија во Битола.

САМУИЛ – ЛИКОВНА ИНСПИРАЦИЈА

На 10.10.2014 год. во холот на Библиотеката беше поставена изложба „Самуил како ликовна инспирација“ на ликовниот уметник, критичар и афористичар Панде Петровски. Изложбата беше отворена по повод 1000 години од смртта на Цар Самуил. За оваа пригода уметникот му подари на Библиотеката една минијатура од својот богат ликовен опус. Во организација на

Македонското научно друштво – Битола и Библиотеката во салата за промоции пригодно предавање одржа д-р Александар Литовски при што се осврна на борбата кај Беласица. Имајќи ја предвид темата стихови читаше Радован П. Цветковски, а со бајката „Сказна за Цар Самоил“ се претстави Здравко Божиновски.

НАДГРАДБА НА ПОТКРОВЈЕТО НА БИБЛИОТЕКАТА

Заврши третата фаза од надградбата на поткровјето во НУУБ „Св. Климент Охридски“ - Битола.

Почнувајќи од 10 јуни 2014 година, па до септември 2014 година, се извршија потребните градежно - занаетчиски работи во поткровниот простор на новото крило од Библиотеката.

Добиени се современи функционални простори кои ќе бидат наменети за нови читални со сите

пропратни делови.

Останува истите да се опремаат со потребниот мебел и инвентар, како би биле ставени во функција и располагање на корисниците - читателите, членови на Библиотеката.

За оваа намена, аплицирано е со проекти во Министерството за култура на Р. Македонија за 2015 година.

РЕВИЗИЈА НА КНИЖНИОТ ФОНД 2014

На 19 мај 2014 година НУУБ „Св. Климент Охридски“ Битола започна со ревизија на библиотечниот фонд која задолжително се спроведува секои десет години. Одговорниот за ревизијата Благој Николов, библиотекар советник од Секторот за унапредување на библиотекарството состави девет работни групи од по тројца вработени кои се менуваа во две смени претпладне и попладне. Вработените во Одделот зајмување и услуга за возрасни како и во Детското одделение беа задолжени за пописот во истото (постојано по еден од вработените работеше на пописот на детскиот книжен фонд), а истовремено вратените книги на пултот да ги потпечатуваат и да ги запишуваат инвентарните броеви со цел да не се прекини работата на пултот за издавање. Заклучно со месец септември 2014 година вработените ја завршија фазата на запишување на книжниот фонд во инвентарните книги и потпечатувањето со ознаката Р2014.

Во тек е фазата на проверка каде се наоѓаат изгубените книги – се прават списоци за истите, како и за отпишување на расходованите книги, додека пак, малку оштетените книги се носат во одделот за Заштита на книгата. Во оваа фаза треба да се отстранат некои воочени грешки, со цел да се прочисти фондот, како би се имала поточна и поцелосна евиденција на библиотечниот материјал кој треба да се ажурира во системот.

КАТАЛОГ НА ДРОБЕН ПЕЧАТ

Во рамки на БИТ – ФЕСТИВАЛ 2014 на 10 јули 2014 во просториите на Библиотеката беше отворена изложба на дробен печат од архивата кој со години наназад е собираан во Библиотеката. Истиот опфаќа - плакати, летоци, проспекти, разгледници, фотографии, адресари, билтени, брошури, именици, каталози и др.

Каталогот го подготвија: Ленче Андоновска, библиотекар советник и Гордана Пешевска, виш библиотекар. Во сочуваниот библиотечен материјал претставени се настани кои се случувале пред неколку децении, па дури и пред повеќе од половина век. Тоа се различни општествените случувања, фестивали, акции, натпревари, театарски претстави и др. кои се одржале на овие простори и оставиле белег на едно време.

ОПШТИНСКИ НАТПРЕВАР „МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ“ 2014

Подготвила
Јоланда Бошевска,
библиотекар советник

Библиотекарското здружение на Македонија го распиша петнаесеттиот по ред конкурс за натпреварот „Млади библиотекарѝ“ 2014. НУУБ „Св. Климент Охридски“ Битола како и секоја година ги извести и побара од основните училишта во Битола и околните општини да испратат по еден свој претставник на 14 октомври 2014 година. На повикот се пријавија **еднаесет натпреварувачи**: седум ученици до деветто одделение се од училиштата во градот и четири ученици се од битолските села Новаци, Могила, Добрушево и Бистрица. Комисијата во состав: Јоланда Бошевска, библиотекар советник (претседател),

Илче Стојановски, виш библиотекар (член) и Гордана Пешевска (член) успешно го спроведија натпреварот. **Првото место** му припадна на **Емилија Илиевска од ОУ „Св. Кирил и Методиј“ Битола**. Емилија Јосифовска од ОУ „Крсте Петков Мисирков“, с. Бистрица го освои второто место, а третото место му припадна на Теодора Јанкуловска од ОУ „Браќа Миладиновци“, с. Добрушево (Могила). Победникот на овој натпревар, Емилија Илиевска ќе учествува на 15. Републички натпревар „Млади библиотекарѝ“ 2014 кој ќе се одржи на 31 октомври во Локалната библиотека „Гоце Делчев“ Велес.

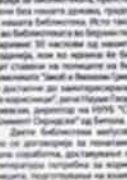

Библиотеката Универзитетска Библиотека "Св. Климент Охридски", во врска со подготвката проект, истовремено приредува да работи на воспоставувањето на меѓународна соработка со Библиотеката од Стокхолм.

ИНТЕНЗИВНА МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА НА БИТОЛСКАТА БИБЛИОТЕКА

Универзитетската Библиотека на "Св. Климент Охридски" во Битола интензивно приредува да работи на воспоставувањето на меѓународна соработка со Библиотеката од Стокхолм. Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот.

Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на Стокхолм е една од најголемите библиотеки во светот.

Националната установа Универзитетска Библиотека "Св. Климент Охридски" во Битола, во врска со Библиотеката од Стокхолм, приредува да работи на воспоставувањето на меѓународна соработка со Библиотеката од Стокхолм.

"ЗНАЧЕЊЕТО НА КНИГАТА" - РАБОТИЛНИЦА ВО УНИВЕРЗИТЕТСКАТА БИБЛИОТЕКА

Со цел да се воспостави соработка со Библиотеката од Стокхолм, Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола приредува работилница со темата "Значењето на книгата".

Работилницата со темата "Значењето на книгата" е приредена со цел да се воспостави соработка со Библиотеката од Стокхолм.

НОВИ КНИГИ, НОВИ ПРОСТОРИИ, НОВИ ТЕХНОЛОГИИ

Значајни личности за Битола - наука и образование - продолжување на претходните три книги од оваа област. Отпремување на сала за промоции и симултан превод, две нови читални и сала за дигитализирани материјали.

Единствена библиотека кај нас чии бази на податоци се целосно дигитализирани при што книгите можат да се пребаруваат преку интернет.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Во 25-ти меѓународна Библиотечка конференција "Св. Климент Охридски" во Битола, Библиотеката од Стокхолм приредува да работи на воспоставувањето на меѓународна соработка со Библиотеката од Стокхолм.

69 ГОДИНИ ОД ФОРМИРАЊЕТО НА БИТОЛСКАТА БИБЛИОТЕКА

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Книгите од австриска Библиотеката која пристига да работи, збогатена со ретки книги дигитализирани, ги донирале австрискиот амбасадор Томас Михаел Бајер во Библиотеката "Св. Климент Охридски".

АВСТРИЈА И ДОНИРАШЕ 2.500 КНИГИ НА БИТОЛСКАТА БИБЛИОТЕКА

Австрискиот амбасадор Томас Михаел Бајер во Библиотеката "Св. Климент Охридски" во Битола донирал 2.500 книги.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

БИТОЛСКАТА БИБЛИОТЕКА ГИ ПРОМОВИРАШЕ ПРОЕКТИТЕ ЗА ГОДИНАВА

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола приредува проект за годинава со темата "Значењето на книгата".

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Во дванадесетти пат, во Битола се одржа Саемот на книгата - Битола 2012. Сојуз на македонските писатели, посебно заради одличната понуда, но и двојно помалкиот ценен на книгите. Сојуз на македонските писатели, посебно заради одличната понуда, но и двојно помалкиот ценен на книгите.

ДЕВЕТТИОТ САСМ НА КНИГАТА ПРЕДИЗВИКА ГОЛЕМ ИНТЕРЕС КАЈ БИТОЛЧАНИ

Сојуз на македонските писатели, посебно заради одличната понуда, но и двојно помалкиот ценен на книгите. Сојуз на македонските писатели, посебно заради одличната понуда, но и двојно помалкиот ценен на книгите.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Минатата недела во Битола се одржа 30-ти годишно собрание на Библиотечка комисија на Македонија. На три дена се одржаа седум седници, соодветно на седумте области на Библиотечката комисија на Македонија.

БИБЛИОТЕКАРИТЕ ОД ДРЖАВАТА НА ГОДИШНО СОБРАНИЕ ВО БИТОЛА

Библиотечка комисија на Македонија приредува годишно собрание во Битола.

Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот. Библиотеката на "Св. Климент Охридски" во Битола е една од најголемите библиотеки во светот.

Општински натпревар за млади библиотекарки се одржа минатата недела во Битолската библиотека...

ОПШТИНСКИ НАТПРЕВАР НА МЛАДИ БИБЛИОТЕКАРИ

Библиотеката НУБ "Св. Климент Охридски" од Битола во оваа активност се вклучила во објективниот наградниот конкурс...

Во ера на интернет мобилност и со поголеми интереси на младите за социјалните мрежи, афирмацијата на книгата е повеќе од потребна...

Со сите реализирани проекти во изминатите 5 години, НУБ "Св. Климент Охридски" од Битола преодна во современа библиотека...

БИТОЛСКАТА БИБЛИОТЕКА ДОЖИВУВА ВИСТИНСКА РЕНЕСАНСА

Националната установа Универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски" од Битола ги прави своите последни подготвки за прослава на патронскиот празник...

Иако библиотеката, истражувањето и проширувањето на објектите, туку улогата се повеќе работи на подобро давање на условите за читателите...

Писаната оставина на Шатев има повеќе од 4.000 страници во ракопис и уште три труда објавени во Бугарија...

РАКОПИСИТЕ НА ПАВЕЛ ШАТЕВ

Делото за издавачката делност "Дневникот и Дневникот архив на Република Македонија" во издавачката делност "Св. Климент Охридски" од Битола...

Иако на Шатев има по три страници во ракопис и уште три труда објавени во Бугарија...

ПРОМОВИРАНА КНИГАТА "МАКЕДОНИСТИКАТА ВО СТРАНСКАТА СЛАВИСТИКА"

"Македонистиката во странската славистика" е истражувачка книга на проф. д-р Вера Стојчевска - Анѓелиќ...

Иако на Шатев има по три страници во ракопис и уште три труда објавени во Бугарија...

АВСТРИСКИОТ АМБАСАДОР ВО ПОСЕТА НА БИТОЛСКАТА БИБЛИОТЕКА

Амбасадорот на Австрија во РМ, Томас Милан Бајер, во посетата на Битолската библиотека...

БИТОЛСКИТЕ ПИСАТЕЛИ ВО ПОТРАГА ПО СВОЈАТА МУЗА

Музата нема дефиниран род, за мене таа е и од машки и од среден род...

Др. и. Габриелски ја дојдува на денот на соработка, сепак прво нешто спорно, но се разговара мноштво и се реализира...

Трудите од средината ќе бидат публикувани во зборник, кој ќе биде сличен по ред, Вакив од Новопазарци...

Др. и. Габриелски ја дојдува на денот на соработка, сепак прво нешто спорно, но се разговара мноштво и се реализира...

Тој, за разлика од повеќето автори кои како муза ја презентираат жената, не сакаше да ја даде род на својата муза...

„БИБЛИОТЕЧЕН ТРЕНД“

СПИСАНИЕ НА НУУБ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“ - БИТОЛА

